

til og gjøre Krav paa en noget anden Under-
viisning end den, der kan blive dem tildeel i
de øvrige Skoler i Landet, Afgangen dertil.
Jeg siger, at det vilde være saare uheldigt, om
en stor Deel af Befolkningen kunde sige: Me-
dens man offerer til den ene Side, tager man bort
fra den anden. Noget Saadant vil stille Rigs-
dagen stjøvt; der fremkommer en Ubillighed;
medens man tidligere maaskee har været ubillig
i een Retning, saa vil der naturlig blive Tale
om, at nu begaaer man en Ubillighed i den
anden Retning. Vi have nedlagt en Række af
lærde Skoler, og vi have, som sagt, offeret i
den anden Retning; skulle vi nu blive ved der-
med? Det er det, jeg troer, maa være Spørgs-
maalet, og som maa gjøre den private Mand
forsigtig, naar han vil tage Initiativet til at
fremkalde en Lov, hvorved et Misforhold op-
staaer. Jeg vil sige, det kan ikke kræves af
Enhver, at han skal erkjende den lærde Dan-
nelses Betydning, men det er dog muligt, at
Mange ville have Følelsen af, at vi skulde
Olbtiden Noget. Ero De ikke, mine Herrer,
at Mange, som her ere tilstede, maaskee ogsaa
den ærede Rigsdagsmand, der er Forslags-
stiller, skatte de Exempler, som Athen og Rom
have givet os? Han har maaskee faaet mange
af de Bæer, som han nu gjør gjældende, der,
hvor et smukt, et frit og bevæget Liv i Lan-
dens Rige styrkedes ved Borgerdyd. Naar
den ærede Rigsdagsmand skal nævne os Ex-
empler, kommer han selv til Cato, Cincinatus,
Diogenes, og han kunde nævne mange Flere.
Det er, fordi der i de Stater var et overor-
dentligt stærkt udviklet offentlig Liv, stærke
Karakterer og Personligheder; uagtet de mang-
lede mange Betingelser, som vi have i Nu-
tiden, saa havde de atter andre Betingelser,
som vi nu see med Beundring, og vi vide ikke,
hvorfor meget af det, der dengang vakte Be-
undring, der frembragte dygtige og udprægede
Personer, ikke ret vilde finde Fodfæste i Dan-
mark. Det er naturligt, at den Dannelse, som
fremkommer ved det nøiere Kendskab til og
Samliv med de Mænd, der i de Tider virkede
i Landens Rige, ikke kan sættes lavt; under
alle Omstændigheder er der Et, som synes
mig klart, og det er, at et Studium deraf ikke

kan kaldes daarligt. Naar den ærede Rigs-
dagsmand taler om Intelligentsens Hovmod, saa
vil jeg indrømme, at der ofte er en saadan;
det er et daarligt Menneske, der siddende i sin
Stue ringeagter det, der bevæger sig i Livet;
lærd er han maaskee bleven, men han er i den
Grad daarlig som Menneske, at selve hans Lær-
dom, som skulde fremkalde Ydmyghed, frem-
kalder Hovmod; men vi finde ogsaa Hovmod
paa andre Steder. Er der ikke mange Andre,
som hovmode sig, er der ikke Mange, som, selv
uvidende, tale om denne usle, denne lave,
denne flette Intelligents, denne Lærdom, som
fordærver Karaktererne og gjør, at Personer,
som vi skulde bruge i vor frie Udvikling, blive
demoraliserede og ødelagte, saaledes at de ikke ere
frie Mænd? Den Hovmod, der støtter sig paa
Uvidenhed, er dog endnu forfærdeligere end
den anden, og den kommer man ialtsald lettere
til. Den Lærdes Hovmodighed er daarlig,
men han har dog arbeidet, hvorimod den uvi-
dende Hovmodige er hovmodig uden at bestille
det Mindste og troer i sit Hovmod, at han
staaer høiere end den Anden. Lærdom skal
lære Ydmyghed, det er klart. Er der et eneste
Menneske — selv den ærede Rigsdagsmand,
som ellers veed saa meget — der ikke har Fø-
lelsen af, at ved hver eneste Sag, ja endog ved
den lille Sag, som her er indbragt, er det
Kundskaben, som stedsse savnes. Forslagsstilleren
har ikke saa nøie sat sig ind i de finansielle
Forhold med Hensyn til denne Skole, som
man kunde have fordret af en saa kundskabsrig
Mand, som han er; og altsaa ved denne lille
Lov, ved dette ganske lille Spørgsmaal om
denne Skoles finansielle Tilstand, manglede
det paa Kundskab. Er det dog ikke klart, at
hvert eneste Menneske ved hvert Skridt, han
gjør i Livet, føler, at det er Kundskab og atter
Kundskab, der mangler ham. At Kundskab kan
hjælpe igennem Livet siger jeg ingenlunde; den
hjælper ikke, hvor det gjælder Karakter og Per-
sonlighed, Karakteren staaer uægtelig som det
Vigtigste; en dygtig og ædel Karakter staaer,
selv om den er forenet med Uvidenhed, langt
høiere end den hovmodige og daarlige Lærde;
men jeg siger, at den, der ikke forstaaer at
agte Kundskab, og som ikke føler ved hvert